

การประเมินความเสี่ยงการ ทุจริตประจำปี พ.ศ. 2569

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีพ.ศ. 2569
ของเทศบาลตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
- ๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลเชียงม่วน ได้มีมติประเมินความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยพิจารณาคัดเลือกโครงการที่จะดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ที่มีวงเงินงบประมาณสูงสุด จำนวน 1 โครงการ ซึ่งโครงการที่ถูกพิจารณาคัดเลือกให้มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คือ โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก รหัสทางหลวงท้องถิ่น พย.ถ. 8-0032 ถนนสายข้างโรงเรียนบ้านหลายทุ่งเชื่อมต่อไปบ้านท่าฟ้าใต้ (โชคต้น) หมู่ที่ 6 ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา กว้าง 4.00 เมตร ยาว 1,575.00 เมตร หนา 0.15 เมตร หรือพื้นที่เทคอนกรีตไม่น้อยกว่า 6,300 ตารางเมตร และทำการไถดินลูกรังไหล่ทางถนนทั้งสองข้างมีปริมาตรดินลูกรังไม่น้อยกว่า 236.25 ลูกบาศก์เมตร เทศบาลตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา งบประมาณ 4,299,400 บาท (สี่ล้านสองแสนเก้าหมื่นเก้าพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

2.1 การควบคุมงานก่อสร้าง

- ผู้ควบคุมงานไม่สามารถอยู่ควบคุมงานได้ตลอดเวลา อาจจะทำให้มีความเสี่ยงในการก่อสร้างที่ไม่เป็นไปตามประมาณการ

2.2 ระยะเวลาการจัดซื้อจัดจ้าง

- การสมยอมกันในการเสนอราคา (ฮั้วประมูล) : ผู้เข้าประมูลอาจเป็นเครือข่ายเดียวกัน มีการตกลงส่วนแบ่งหรือหลีกเลี่ยงการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

2.3 ระยะเวลาตรวจรับพัสดุ

- การตรวจรับไม่ตรงตามแบบประมาณการ: การก่อสร้างอาจไม่ตรงตามแบบประมาณการ แต่คณะกรรมการตรวจรับยอมลงนามตรวจรับให้ผ่าน

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ

เทศบาลตำบลเชียงม่วน กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง 2 ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

1. **ด้านโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood: L)** กำหนดเป็น 5 ระดับ เพื่อดูความถี่หรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดทุจริตในขั้นตอนนี้ ๆ

5 (สูงมาก): มีช่องโหว่ทางระเบียบชุดเงินหรือเคยเกิดเหตุการณ์ทำนองนี้บ่อยครั้งในอดีต

4 (สูง): มีโอกาสเกิดสูงเนื่องจากขาดการตรวจสอบที่เข้มงวด

3 (ปานกลาง): มีโอกาสเกิดเป็นครั้งคราว หรือมีระเบียบควบคุมแต่ไม่รัดกุมพอ

2 (น้อย): โอกาสเกิดน้อย เนื่องจากมีขั้นตอนการตรวจสอบหลายชั้น

1 (น้อยมาก): แทบไม่มีโอกาสเกิดเพราะระบบการจัดซื้อจัดจ้างผ่าน e-GP มีความโปร่งใสสูง

2. **ด้านผลกระทบ (Impact: I)** ประเมินความเสียหายหากเกิดการทุจริตขึ้นจริง (เน้นที่งบประมาณและชื่อเสียงองค์กร)

5 (สูงมาก): งบประมาณเสียหายเกิน 10% ของมูลค่าโครงการ หรือถูกขโมยความผิดทางอาญา/วินัยร้ายแรง

4 (สูง): งบประมาณเสียหายสูง (เช่น ซื้อรถแพงกว่าราคากลางมาก) หรือถูกร้องเรียนผ่านสื่อ

3 (ปานกลาง): ส่งผลกระทบต่อการทำงานตามตัวชี้วัด หรือต้องแก้ไขสัญญา/ทีโออาร์ใหม่

2 (น้อย): ความเสียหายทางการเงินเล็กน้อย หรือเกิดความล่าช้าในการส่งมอบ

1 (น้อยมาก): แทบไม่กระทบต่อเป้าหมายโครงการ

3. **การประเมินระดับความเสี่ยง (Risk Matrix)** นำค่า L x I มาคำนวณเพื่อหาคะแนนความเสี่ยงรวม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ (Matrix 5 x 5)

คะแนน	ระดับความเสี่ยง	สีสัญลักษณ์	แนวทางจัดการ
15 -25	สูงมาก	แดง	ต้องมีมาตรการจัดการทันทีและรายงานผู้บริหาร
9 - 14	สูง	ส้ม	ต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
4 - 8	ปานกลาง	เหลือง	เฝ้าระวังและปรับปรุงขั้นตอนการทำงาน
1 - 3	ต่ำ	เขียว	ยอมรับความเสี่ยงได้ แต่ต้องมีการติดตาม

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยง (Risk Severity) ในโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก รหัสทางหลวงท้องถิ่น พย.ถ. 8-0032 ถนนสายข้างโรงเรียนบ้านหลายทุ่งเชื่อมต่อไปบ้านท่าฟ้าใต้ (โชคตื้น) หมู่ที่ 6 ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา กว้าง 4.00 เมตร ยาว 1,575.00 เมตร หนา 0.15 เมตร หรือพื้นที่เทคอนกรีตไม่น้อยกว่า 6,300 ตารางเมตร และทำการใส่ดินลูกรังไหล่ทางถนนทั้งสองข้างมีปริมาตรดินลูกรังไม่น้อยกว่า 236.25 ลูกบาศก์เมตร ของเทศบาลตำบลเชียงม่วนท อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา โดยใช้เกณฑ์สำหรับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

ประเด็นความเสี่ยง	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)	ระดับความรุนแรง (I)	เหตุผลประกอบการประเมิน
1. การกำหนดเกณฑ์ที่เอื้อประโยชน์ : มีการประมาณการไม่เป็นไปตามระเบียบ	3 x 3	3 (ปานกลาง)	หากแบบประมาณการไม่เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่กำหนด อาจจะทำให้เสี่ยงต่อการถูกร้องเรียนจนต้องระงับการก่อสร้างได้
2. การสมยอมกันในการเสนอราคา (ฮั้วประมูล): ผู้เข้าประมูลอาจเป็นเครือข่ายเดียวกัน มีการตกลงส่วนแบ่งหรือหลีกเลี่ยงการแข่งขันอย่างเป็นธรรม	4 x 3	4 (สูง)	เป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ฮั้วประมูล ซึ่งมีโทษทางอาญาร้ายแรง และทำให้เทศบาลฯ ต้องจ่ายงบประมาณสูงกว่าที่ควรจะเป็น
3. การตรวจรับไม่ตรงตามแบบประมาณการ: การก่อสร้างอาจไม่ตรงตามแบบประมาณการ แต่คณะกรรมการตรวจรับยอมลงนามตรวจรับให้ผ่าน	3 x 3	3 (ปานกลาง)	ส่งผลให้การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบประมาณการ ทำให้ถนนชำรุดเร็วกว่ากำหนด และอาจมีปัญหาการซ่อมบำรุงในระยะยาว

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงเทศบาลตำบลเชียงม่วน ได้จัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงสำหรับโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก รหัสทางหลวงท้องถิ่น พย.ถ. 8-0032 ถนนสายข้างโรงเรียนบ้านหลายทุ่งเชื่อมต่อไปบ้านท่าฟ้าใต้ (โชคตื้น) หมู่ที่ 6 ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา กว้าง 4.00 เมตร ยาว 1,575.00 เมตร หนา 0.15 เมตร หรือพื้นที่เทคอนกรีตไม่น้อยกว่า 6,300 ตารางเมตร และทำการใส่ดินลูกรังไหล่ทางถนนทั้งสองข้างมีปริมาตรดินลูกรังไม่น้อยกว่า 236.25 ลูกบาศก์เมตร ของเทศบาลตำบลเชียงม่วน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. มาตรการป้องกันล่วงหน้า โดยมุ่งเน้นการจำกัดโอกาสการทุจริตตั้งแต่ระยะวางแผนโครงการ โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

1.1 มาตรการป้องกันการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง

- ให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตของงาน (TOR) และคุณลักษณะเฉพาะจากบุคลากรหลากหลายกองงาน เพื่อให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุล พร้อมทั้งพิจารณาเชิญตัวแทนภาคประชาชนหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเข้าร่วมสังเกตการณ์

1.2 มาตรการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐเชิงรุก

- ดำเนินการเผยแพร่ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (e-GP) เพื่อรับฟังความคิดเห็นหรือคำวิจารณ์จากสาธารณชนก่อนเริ่มกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

2. มาตรการเฝ้าระวังระหว่างดำเนินการ โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบเพื่อค้นหาความผิดปกติในขั้นตอนการคัดเลือกผู้เสนอราคาและการตรวจรับพัสดุ

2.1 มาตรการตรวจสอบความสัมพันธ์ของผู้เสนอราคา

- ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบความเชื่อมโยงของผู้เสนอราคาในด้านความสัมพันธ์เชิงบริหารหรือเงินทุน (อาทิ สถานที่ตั้งสำนักงาน หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ หรือโครงสร้างผู้ถือหุ้นกลุ่มเดียวกัน) เพื่อป้องกันพฤติกรรมการสมยอมราคา (ฮั้วประมูล)

2.2 มาตรการยกระดับความเข้มงวดในการตรวจรับพัสดุ

- กำหนดให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุดำเนินการบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวขณะปฏิบัติหน้าที่โดยละเอียด โดยเน้นการตรวจสอบความถูกต้องของหมายเลขเครื่องยนต์ หมายเลขตัวถัง และอุปกรณ์ประกอบรถยนต์ให้ตรงตามข้อกำหนดในสัญญา

- ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุลงนามรับรองผลการตรวจรับว่าเป็นพัสดุใหม่ที่ไม่เคยผ่านการใช้งานมาก่อนและมีใช้พัสดุดังกล่าว

3. มาตรการกำกับดูแลภายหลังการจัดซื้อ โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการพัสดุให้เป็นไปตามระเบียบและป้องกันการนำทรัพย์สินราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว:

3.1 มาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและแจ้งเบาะแส

- จัดให้มีช่องทางรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตที่เข้าถึงได้โดยง่าย อาทิ กล่องรับเรื่องร้องเรียน (ตู้ ป.ป.ช. ประจำ อบต.) หรือช่องทางรับแจ้งเบาะแสผ่านเว็บไซต์หลักของหน่วยงาน